

Uchwała Nr XXXVIII/266/2018
Rady Powiatu Stalowowolskiego
z dnia 23 kwietnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Programu profilaktycznego w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach
zagrożonych przemocą w rodzinie
w Powiecie Stalowowolskim na lata 2018 – 2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) Rada Powiatu Stalowowolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2018 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Stalowowolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Ryszard Andres
Przewodniczący Rady Powiatu
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/266/2018

Rady Powiatu Stalowowolskiego

z dnia 23 kwietnia 2018 r.

**Program profilaktyczny w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych
w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych
przemocą w rodzinie
w Powiecie Stalowowolskim
na lata 2018 – 2020**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Założenia Programu.....	5
1. Cele Programu.....	5
2. Adresaci Programu.....	5
3. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	6
4. Harmonogram działań.....	7
II. Źródła finansowania Programu.....	9
III. Monitoring i ewaluacja Programu.....	9
Zakończenie.....	9

Wstęp

W Polsce obowiązująca definicja przemocy w rodzinie, została zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z nią *przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 §11 Kodeksu Karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Obowiązujący w Polsce system interwencji wobec przemocy w rodzinie, a tym samym wobec dziecka dotkniętego przemocą/krzywdzeniem, opiera się przede wszystkim na zasadzie zapisanej w art. 72 Konstytucji RP, która określa, że obowiązkiem państwa jest zapewnienie dziecku prawa do opieki i pomocy władz publicznych, prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem oraz demoralizacją i wynikającej stąd zasady dobra dziecka, która jest podstawą polskiego Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Jego przepisy umożliwiają interwencję na rzecz dziecka doznającego krzywdy poprzez ingerencję sądu w zakres nieprawidłowo wykonywanej władzy rodzicielskiej. Rodziny, w których dzieci doświadczają brutalnych, przemocowych zachowań, nie zapewniają poczucia bezpieczeństwa i nie stwarzają warunków spokoju, psychicznej równowagi i zaufania. Dlatego w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie, zwłaszcza gdy dziecko jest osobą, która bezpośrednio jej doznaje, inicjuje się działania interwencyjne. Muszą być one podejmowane zdecydowanie, bo mają charakter ratowniczy. Zanim jednak dojdzie do zdarzenia kryzysowego, wiele sytuacji w rodzinie można korygować oraz eliminować niepokojące zachowania czy postawy. Rodzina jest środowiskiem, które powinno zapewniać dziecku bezpieczeństwo i prawidłowe warunki do rozwoju fizycznego, społecznego, poznawczego i emocjonalnego. Ze względu na różne kryzysy (naturalne i sytuacyjne) oraz trudności, warunki te nie zawsze mogą być spełnione. Zapewnienie odpowiedniego wsparcia i pomocy rodzinom w takich sytuacjach może przyczynić się do wzmocnienia kompetencji rodziców, polepszenia ich sytuacji i pomocy w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami w życiu codziennym. Tego typu oddziaływania nazywane są profilaktyką. Profilaktyczne przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci to szereg działań mających na celu przede wszystkim psychoedukację oraz eliminowanie lub redukcję czynników mogących nasilać stres u rodziców. Dzięki obniżaniu poziomu

stresu, rodzice mają szansę na lepsze radzenie sobie z wychowywaniem dzieci. Dlatego należy podejmować działania o charakterze profilaktycznym realizując w ten sposób prawo do bezpiecznego dzieciństwa, z uwzględnieniem poszanowania praw i autonomii rodziny.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zobowiązujące do działań profilaktycznych, wzmacniane są przez Konwencję o Prawach Dziecka, której art. 19 stanowi, że *„każdy ratyfikujący konwencję kraj zobligowany jest do podjęcia wszelkich kroków w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej krzywdy lub nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych”*. Tego rodzaju środki ochronne powinny zawierać skuteczne procedury w celu stworzenia programów socjalnych dla realizacji pomocy dziecku oraz osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, jak również inne formy działań prewencyjnych dla ustalenia, informowania, wszczynania i prowadzenia śledztwa, postępowania oraz tam, gdzie jest to konieczne, ingerencji sądu.

Zadaniem samorządu powiatowego jest kreowanie polityki społecznej i rodzinnej tak, aby sprzyjała ona zapewnieniu możliwie najkorzystniejszych warunków życia i rozwoju dziecka oraz innych członków rodziny. Dlatego wyzwaniem dla służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest skuteczne podejmowanie działań, które prowadzić będą do poprawy relacji rodzinnych i ograniczenia zachodzących w niej zjawisk przemocowych. Podstawą podejmowanych działań powinna stać się edukacja społeczeństwa, zarówno poprzez propagowanie akceptowanych społecznie norm oraz wzorów zachowań, jak również aktywizowanie osób i rodzin w celu pokonywania trudności w realizacji swych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zapobieganie występowaniu oraz ograniczenie skali i skutków zjawiska przemocy wymaga systemowych i planowych działań, a także współpracy wielu podmiotów zaangażowanych w pomoc rodzinie. W związku z tym stworzono niniejszy Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą, którego zasadniczym celem jest przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci oraz wspieranie rodziny zagrożonej przemocą domową.

I. Założenia Programu

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. jedn. Dz. U. z 2015 poz. 1390) „do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.”

1. Cele Programu

CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie”.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

- Cel 1: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących ze stosowania przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.
- Cel 2: Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą w rodzinie.
- Cel 3: Edukacja i promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych oraz stylu życia wolnego od przemocy.

2. Adresaci Programu

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowskim na lata 2018 – 2020 skierowany jest do mieszkańców Powiatu Stalowowskiego, w szczególności do:

- rodzin i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie;
- rodzin i dzieci doświadczających przemocy w rodzinie;
- rodzin dysfunkcyjnych;
- rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;

- świadków przemocy.

3. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że realizacja podstawowego założenia Programu, jakim jest profilaktyka w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, przyniesie:

- zwiększenie świadomości i wzrost wiedzy rodzin z terenu Powiatu Stalowowolskiego na temat prawidłowych metod wychowawczych,
- zwiększenie świadomości wśród mieszkańców Powiatu Stalowowolskiego na temat zapobiegania przemocy w rodzinie.
- zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy i wsparcia ze strony różnych instytucji,
- poprawę funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wzmocnienie współpracy służb i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

W celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów wskazana jest aktywna współpraca lokalnych samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Podejmowane działania profilaktyczne mają na celu zapobiegać nasilaniu się zjawiska przemocy w rodzinie, a zwłaszcza wobec dzieci poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych.

4. Harmonogram działań

Cel główny Programu: **Ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie.**

Lp	Cel szczegółowy	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Termin realizacji
1.	Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących ze stosowania przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (np. ulotki, broszury, publikacje, materiały zawarte na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń itp.) na temat: <ul style="list-style-type: none"> -zagrożeń płynących ze stosowania przemocy; - informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy; - ośrodków, instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodki Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Sąd Rejonowy w Stalowej Woli i Nisku Komenda Powiatowa Policji Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych 	2018-2020
2.	Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie poradnictwa specjalistycznego rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą w rodzinie; praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi oraz asystentów rodziny z rodzinami biologicznymi w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i wzorców rodzicielskich. 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodki Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> liczba spotkań, konsultacji, porad liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym liczba rodzin objętych współpracą z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub asystentem rodziny 	2018 - 2020
3.	Edukacja i	<ul style="list-style-type: none"> realizowanie programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba programów 	2018 - 2020

	<p>promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych oraz stylu życia wolnego od przemocy</p>	<p>w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych postaw rodzicielskich oraz stosowanych metod wychowawczych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań, szkoleń, warsztatów skierowanych dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych; • wzmacnianie kompetencji osobistych dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności unikania zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy. 	<p>Rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ośrodki Pomocy Społecznej • Placówki oświaty • Organizacje pozarządowe 	<p>profilaktycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba beneficjentów programów profilaktycznych 	
--	---	--	--	---	--

II. Źródła finansowania Programu

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2018 – 2020 finansowany będzie ze środków budżetu Powiatu Stalowowolskiego. Przewiduje się również współudział w finansowaniu działań wynikających z zadań Programu ze środków zewnętrznych, w tym budżetu państwa oraz środków Unii Europejskiej.

III. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitorowanie Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2018 – 2020 odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z realizowanych zadań.

Ewaluacja Programu przebiegała będzie w oparciu o analizę i przetwarzanie zebranych danych własnych oraz pozyskanych od współpracujących instytucji i podmiotów.

Zakończenie

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie jest istotnym elementem zbudowanego w powiecie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Powiecie Stalowowolskim realizowany jest bowiem Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, którego celem głównym jest: **zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali tego zjawiska w Powiecie Stalowowolskim.** Natomiast pierwszym z czterech celów szczegółowych tego dokumentu jest: **zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Istotnym elementem Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2018 – 2020, poza poprawą funkcjonowania rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz zwiększeniem świadomości wśród mieszkańców Powiatu Stalowowolskiego na temat zjawiska przemocy w rodzinie jest

wzmocnienie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do poprawy poczucia bezpieczeństwa osób znajdujących się w grupie ryzyka oraz wpłynąć na ograniczenie skali i skutków zjawiska przemocy w rodzinie.